A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2005. szeptember 8. *

A C-303/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale di Voghera (Olaszország) a Bírósághoz 2004. július 16-án érkezett, 2004. július 1-jei határozatával terjesztett elő az előtte

a **Lidl Italia Srl**

és

a **Comune di Stradella**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, C. Gulmann (előadó) és J. Klučka bírák,

* Az eljárás nyelve: olasz.

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

— a Lidl Italia Srl képviseletében F. Capelli professzor, segítője: M. Valcada avvocato,

— a Comune di Stradella képviseletében F. Abbà,

— a francia kormány képviseletében G. de Bergues és R. Loosli-Surrans, meghatalmazotti minőségben,

— az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében D. Recchia, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. R. Mollica ügyvéd,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 217., 18. o., magyar nyelvű különkiadás

13. fejezet, 21. kötet, 8. o.) módosított, műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 204., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 337. o.; a továbbiakban: 98/34 irányelv) 1. és 8. cikkének és az EK 28. cikkének értelmezésére irányul.

2 A kérelmet a Lidl Italia Srl (a továbbiakban: Lidl) és a Comune di Stradella között, a társaságot biológiailag nem lebomló fülpiszkálók forgalmazása miatt közigazgatási bírság fizetésére kötelező végzés megsemmisítése tárgyában folyó jogvita keretében nyújtották be.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 98/34 irányelv értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

3. »műszaki leírás«: egy dokumentumban szereplő részletes leírás, amely egy termék előírt tulajdonságait határozza meg, ilyen például a minőségi színvonal, a

teljesítmény, a biztonság vagy a méretek, beleértve a termékre alkalmazandó olyan követelményeket, mint a termék megnevezése, a terminológia, a jelképek, a vizsgálat és a vizsgálati módszerek, a csomagolás, a jelölés vagy címkézés és a megfelelőségértékelési eljárások.

[...]

6. »szabvány«: egy elismert szabványügyi testület által ismételt vagy folyamatos alkalmazás céljára jóváhagyott műszaki leírás, amelynek betartása nem kötelező, és amely a következő kategóriák valamelyikébe tartozik:

[...]

— nemzeti szabvány: egy nemzeti szabványügyi testület által elfogadott, a nyilvánosság számára is hozzáférhető szabvány;

[...]

11. »műszaki szabály«: műszaki leírások és más követelmények, beleértve a vonatkozó közigazgatási intézkedéseket is, amelyek betartása egy tagállamban vagy annak nagyobb részében való értékesítés vagy használat esetén *de jure* vagy *de facto* kötelező, valamint a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási

rendelkezései, kivéve a 10. cikkben foglaltakat, amelyek megtiltják valamely termék gyártását, behozatalát, értékesítését vagy használatát.

[...]"

4 A 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerint:

„A 10. cikkre is figyelemmel a tagállamok azonnal közölnek a Bizottsággal minden műszakiszabály-tervezetet, kivéve, ha az csak egy nemzetközi vagy európai szabvány teljes szövegét ülteti át, ebben az esetben a megfelelő szabványra történő hivatkozás is elegendő; a Bizottságot egy közleményben a szabály elfogadása szükségességének indokairól is tájékoztatni kell, amennyiben ezek nem derülnek ki már a tervezetből is."

A nemzeti szabályozás

5 A környezetről szóló, 2001. március 23-i 93. törvény 19. cikke (Disposizioni in campo ambientale, GURI n° 79, 2001. április 4., a továbbiakban: 93/2001 törvény) szerint:

„A biológiailag nem lebomló anyagok – többek között a csatornahálózaton keresztül történő – szétszóródásának megelőzése érdekében a jelen törvény hatályba lépésétől számított 18 hónap elteltével a nemzeti területen forgalmazott, fültisztításra használt

pálcikákat kizárólag biológiailag lebomló anyagok felhasználásával lehet gyártani, az UNI 10785 szabványnak megfelelően.

2. Az (1) bekezdésben foglalt azon termékek előállítása és forgalmazása, amelyek nem felelnek meg az említett jellemzőknek, a jelen törvény hatálybalépésétől számított 18 hónap elteltét követően közigazgatási úton elbírálandó jogsértésnek minősül [...]."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

6 2003. február 7-én a Commune di Stradella helyi rendőrsége („Vigili urbani") az e község területén található Lidl önkiszolgáló áruházban megelőzési céllal lefoglalt egy 47 doboznyi Franciaországból származó fülpiszkálót tartalmazó csomagot, hogy ellenőrizze, megfelelnek-e a 93/2001 törvény 19. cikkében foglalt szabályozásnak.

7 Miután a 2003. február 18-án felvett jegyzőkönyvben a nevezett rendőrség megállapította, hogy a lefoglalt fülpiszkáló biológiailag nem lebomló, a fent említett szabályozás megsértése miatt 3098 euro összegű közigazgatási bírságot rótt ki a Lidlre. Mivel a bírságot nem fizették be, 2003. július 31-én a Comune di Stradella polgármestere 3109,61 euro összegű közigazgatási bírság megfizetésére kötelező „felszólító végzés" kibocsátásáról értesítette a társaság vezetését.

8 A Lidl arra hivatkozással vitatta ezt a felszólítást a Tribunale di Voghera előtt, hogy a 93/2001 törvény, minthogy kihirdetését megelőzően nem közölték a Bizottsággal, nem alkalmazható, mivel ellentétes a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárásra vonatkozó közösségi jogalkotással.

9 E körülmények között a Tribunale di Voghera az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Vajon a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 83/189/EGK (jelenleg 98/34EK) irányelv 1. cikkének rendelkezéseit oly módon kell-e értelmezni, hogy az 1. cikkben szereplő »műszaki szabály« vonatkozik az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezésre, mint a 2001. március 23-i 93. törvény 19. cikke, amely megtiltja Olaszországban a biológiailag nem lebomló alapanyagból készült fültisztításra szolgáló pálcikák (»fülpiszkálók«) forgalmazását?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén vajon a fent említett 2001. március 23-i 93. törvény 19. cikkében foglaltakat a 83/189/EGK (jelenleg 98/34 EK) irányelv 8. cikk értelmében az olasz kormány kezdeményezésére előzetesen közölni kellett volna-e a Bizottsággal a célból, hogy a nevezett irányelv 8. és 9. cikke értelmében a Bizottság felhatalmazza Olaszországot a jogszabály alkalmazására?

3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén, valamint ha az idézett 93/2001 törvény 19. cikkének a Bizottsággal történő közlése elmaradásával mulasztás valósul meg, vajon az EK 28. cikke alapján az áruk szabad mozgására vonatkozó alapelvek és jogszabályok a 83/189/EGK (jelenleg 98/34EK) irányelvvel együtt lehetővé teszik-e az olasz bíróság számára, hogy a említett nemzeti rendelkezést ne alkalmazza, amennyiben az jogellenesnek minősítendő az Európai Unió másik tagállamából származó árukra történő alkalmazás esetében?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

10 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdése lényegében arra irányul, hogy a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontja úgy értelmezendő-e, hogy az alapján műszaki szabálynak minősül az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés, mint a 2001. március 23-i 93. törvény 19. cikke, amely megtiltja a nemzeti szabvány alapján a nem biológiailag lebomló alapanyagokból készült fülpiszkálók forgalmazását.

11 A Lidl, a francia kormány és a Bizottság előadja, hogy erre a kérdésre igennel kell válaszolni.

12 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontja értelmében valamely termék gyártását, behozatalát, értékesítését vagy használatát megtiltó tagállami rendelkezést a műszaki szabályok egy kategóriájának kell tekinteni (lásd a C-267/03. sz. Lindberg-ügyben 2005. április 21-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-3247. o.] 54. pontját).

13 A jelen ügyben elegendő azt megállapítani, hogy a 93/2001 törvény 19. cikkének (2) bekezdése ilyen jellegű rendelkezés. E bekezdés szerint közigazgatási úton elbírálandó jogsértésnek minősül az olyan termékek előállítása és forgalmazása, amelyek nem felelnek meg az említett jellemzőknek, azaz amelyek az UNI 10785 szabványnak megfelelően nem kizárólag biológiailag lebomló alapanyagokból készültek.

14 Az első kérdésre adandó válasz tehát az, hogy a 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontját úgy kell értelmezni, hogy műszaki szabálynak minősül az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés, mint a 2001. március 23-i 93. törvény 19. cikke, amely megtiltja a nemzeti szabvány alapján a nem biológiailag lebomló alapanyagokból készült fülpiszkálók forgalmazását.

A második kérdésről

15 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdése lényegében arra irányul, hogy az olyan nemzeti rendelkezést, mint amilyen a 93. törvény 19. cikke, amennyiben az műszaki szabálynak minősül, elfogadását megelőzően közölnie kellett volna-e az olasz kormánynak a Bizottsággal a 98/34 EK irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében .

16 A Lidl, a francia kormány és a Bizottság előadja, hogy erre a kérdésre igenlő választ kell adni.

17 E tekintetben elsőként meg kell jegyezni, hogy a 98/34 irányelv (5) preambulumbekezdése szerint a Bizottság számára lényeges, hogy a műszaki rendelkezések elfogadását megelőzően a szükséges információ rendelkezésére álljon, és azoknak a tagállamoknak, amelyeknek elő kell segíteniük, hogy a Bizottság teljesíthesse az EK 10. cikke szerinti feladatát, értesíteniük kell a Bizottságot a műszaki szabályokat érintő projektjeikről.

18 Másodszor, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1983. március 28-i 83/189/EGK tanácsi irányelv (HL L 109., 8. o.) 8. cikke (1) bekezdésének első

albekezdése, amely lényegében megegyezik a 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével, kötelezi a tagállamokat arra, hogy minden műszakiszabály-tervezetet közöljenek a Bizottsággal (lásd többek között a C-289/94. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1996. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-4405. o.] 52. és 53. pontját, valamint a C-145/97. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1998. május 7-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-2643. o.] 10. pontját).

19 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan műszaki szabálynak minősülő nemzeti rendelkezésről, mint amilyen a 93/2001 törvény 19. cikke, elfogadását megelőzően értesíteni kell a Bizottságot.

A harmadik kérdésről

20 A kérdést előterjesztő bíróság harmadik kérdése lényegében arra irányul, hogy amennyiben a 93/2001 törvény 19. cikke műszaki szabálynak minősül, amelyet közölni kellett volna a Bizottsággal, úgy lehetővé teszik-e a 98/34 irányelv rendelkezései a nemzeti bíróság számára, hogy azt ne alkalmazza azon oknál fogva, hogy nem került sor előzetes közlésre.

21 A Lidl, a francia kormány és a Bizottság előadja, hogy erre a harmadik kérdésre is igenlően kell válaszolni.

22 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 98/34 irányelv a megelőző ellenőrzés révén az áruk szabad mozgásának biztosítására irányul, amely a Közösség egyik alapja, és ez az ellenőrzés hasznos abban az esetben, amikor az irányelv hatálya alá tartozó műszaki szabályok akadályozzák a tagállamok közötti kereskedelmet,

mivel az ilyen akadály csak akkor fogadható el, ha a közérdek feltétlenül érvényesítendő követelményei teszik szükségessé (lásd e tekintetben a C-194/94. sz., CIA Security International ügyben 1996. április 30-án hozott ítélet [EBHT 1996., I-2201. o.] 40. pontját és a C-226/97. sz. Lemmens-ügyben 1998. június 16-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-3711. o.] 32. pontját).

23 A többek között a 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében foglalt értesítési kötelezettség a közösségi ellenőrzés megvalósításának alapvető eszköze, és az ellenőrzés hatékonyságát tovább erősíti az irányelv olyan értelmezése, miszerint az értesítési kötelezettség megsértése olyan lényeges eljárási hiba, amely az érintett műszaki szabályok alkalmazhatatlanságát eredményezi, és így azok nem érvényesíthetők magánszemélyekkel szemben (lásd a CIA Security International ítélet [hivatkozás fent] 44., 48. és 54. pontját, valamint a Lemmens-ítélet [hivatkozás fent] 33. pontját).

24 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróság eltekinthet az olyan, műszaki szabálynak minősülő nemzeti jogi rendelkezés alkalmazásától, mint a 93/2001 törvény 19. cikke, mivel elfogadását megelőzően arról nem értesítették a Bizottságot.

A költségekről

25 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 98/34 irányelv 1. cikkének 11. pontját úgy kell értelmezni, hogy műszaki szabálynak minősül az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés, mint a környezetről szóló, 2001. március 23-i 93. törvény 19. cikke, amely megtiltja a nemzeti szabvány alapján a nem biológiailag lebomló alapanyagokból készült fülpiszkálók forgalmazását.**

2) **A 98/48 irányelvvel módosított 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan műszaki szabálynak minősülő nemzeti rendelkezésről, mint amilyen a 93/2001 törvény 19. cikke, elfogadását megelőzően értesíteni kell az Európai Közösségek Bizottságát.**

3) **A 98/48 irányelvvel módosított 98/34 irányelv 8. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróság eltekinthet az olyan, műszaki szabálynak minősülő nemzeti jogi rendelkezés alkalmazásától, mint a 93/2001 törvény 19. cikke, mivel elfogadását megelőzően arról nem értesítették az Európai Közösségek Bizottságát.**

Aláírások